

BUHALTERINĖS APSKAITOS PASLAUGŲ ĮMONĖS PINIGŲ SRAUTŲ ANALIZĖ

*Deimantė Jankauskaitė, darbo vadovė lekt. Audronė Meškelienė
Klaipėdos valstybinė kolegija*

ANOTACIJA

Straipsnyje analizuojami buhalterinės apskaitos paslaugų įmonės 2018–2021 metų pinigų srautai. Atlikus mokslinės literatūros analizę, sudarytos pinigų srautų ataskaitos tiesioginiu būdu, atlikta pinigų srautų dinamikos ir santykinų pinigų srautų rodiklių analizė. Dinamikos analizė atskleidė įmonės pinigų srautų kitimo priežastis. O pinigų srautų santykinų rodiklių analizė parodė įmonės pinigų srautų pelningumą, gebėjimą padengti savus įsipareigojimus, įsigyti naują turtą iš sugeneruotų pagrindinės veiklos pinigų srautų.

Raktiniai žodžiai: pinigų srautų ataskaita; horizontalioji analizė; pinigų srautų santykinų rodiklių analizė.

IVADAS

Temos aktualumas. Norint suvokti, ar įmonės veikla yra efektyvi, bei norint pateikti veiksmingus valdymo sprendimus, yra būtina finansinė analizė. Viena iš finansinės analizės sričių – pinigų srautų analizė. Pinigų srautų santykinų rodiklių analizė padeda sudaryti pirminį vertinimą, ar įmonė sugeba generuoti pakankamai piniginių lėšų, kuriomis vėliau yra disponuojama. Žinoti, iš kur pinigai gaunami ir kur jie išleidžiami, sudaroma pinigų srautų ataskaita (toliau – PSA). Vertinant įmonės pinigų srautų valdymą, dažniausiai norima nustatyti, ar verslo vieneto pinigai yra valdomi efektyviai, todėl gauta informacija apie įmonės pinigų valdymo efektyvumą yra lyginama su tos pačios ūkio šakos įmonių rodikliais.

Problematika. Finansų valdymas yra svarbus kiekvienam verslo subjektui, o siekiant išlaikyti stabilią subjekto finansinę būklę, pinigų srautų valdymas tampa ypač reikšmingas. Mažų ir labai mažų įmonių problema, jog pinigų srautų ataskaita yra nesudaroma, todėl probleminis klausimas gali būti formuluojamas taip: kaip efektyviai valdyti pinigų srautus mažose ir labai mažose įmonėse.

Tyrimo objektas – buhalterinės apskaitos paslaugų įmonės pinigų srautai.

Tyrimo tikslas – išanalizuoti buhalterinės apskaitos paslaugų įmonės pinigų srautus.

Tyrimo uždaviniai:

1. Identifikuoti pinigų srautų analizės teorinius aspektus.
2. Parengus buhalterinės apskaitos paslaugų įmonės 2018 – 2021 m. pinigų srautų ataskaitas, išanalizuoti įmonės pinigų srautų dinamiką.

3. Įvertinti buhalterinės apskaitos paslaugų įmonės pinigų srautus finansiniais santykiniais rodikliais.

Tyrimo metodai: mokslinės literatūros ir kitų informacijos šaltinių analizė, dokumentų turinio analizė, informacijos grupavimo, lyginimo, detalizavimo ir apibendrinimo metodai, matematinė-statistinė duomenų analizė.

1. PINIGŲ SRAUTŲ ANALIZĖS TEORINIAI ASPEKTAI

1.1. Pinigų srautų samprata ir grupavimas

Pinigų srautai - tai pinigų ir jų ekvivalentų įplaukos bei išmokos per ataskaitinį laikotarpį (5-asis verslo apskaitos standartas (toliau – VAS) „Pinigų srautų ataskaita“, 2015; Danilevičienė, 2021). Ofoegbn, Okoro (2020) pinigų srautų sąvoka naudoja apibūdinti pinigų ir pinigų ekvivalentų įplaukoms ir išmokamoms lėšoms subjekto viduje. Hui, Nelson, Yeung (2016) grynuosius pinigų srautus apibūdina kaip laikotarpio numatomų gauti įplaukų, naudojant turimą turtą, ir numatomų pinigų išmokų, susijusių su minėto turto naudojimu, skirtumą.

Pinigų srautai nėra tapatūs ūkio vieneto uždirbtoms pajamoms, patirtoms sąnaudoms bei finansinių metų pabaigoje apskaičiuotam uždirbtam pelnui. Bhandari ir Adams (2017) akcentuoja, jog už pinigus, o ne įmonės apskaitomas pajamas, perkama įvairi produkcija ir paslaugos, mokami darbuotojams atlyginimai, mokami mokesčiai. Nwanyanwu (2015), cituodamas Pandey, teigia, kad įmonėms reikia pinigų, kad galėtų investuoti į reikalingas atsargas, gautinas sumas ir ilgalaikį turtą bei sumokėti už patirtas veiklos išlaidas, siekiant išlaikyti pardavimų ir pajamų augimą.

Bartkauskaitės, Stankevičienės ir Miečinskienės (2016) teigimu, pinigų srautais yra apibrėžiama įmonės vertė. Įmonei generuojant stabilius bei gausius pinigų srautus, ūkio subjekto turtas yra daug vertingesnis, nei to ūkio vieneto, kurio pinigų srautai yra maži ir nepastovūs, nestabilūs. Bhandari ir kt. (2013) nuomone, įmonės, kurios grynujų pinigų srautų kiekis yra nepakankamas, gali lemti finansinių rodiklių prastėjimą bei nemokumą, o galiausiai – įmonės bankrotą. Deveikis (2021) pritaria, jei įmonė nėra pajėgi sugeneruoti pakankamai disponuojamų lėšų iš vykdomos veiklos, jog vykdytų savo prisiimtus įsipareigojimus, tai yra pirmasis ženklas, kad artėja finansiniai sunkumai.

Pinigų srautai grupuojami į pagrindinės, investicinės ir finansinės veiklos pinigų srautus (5 VAS „Pinigų srautų ataskaita“, 2015; Nangih, 2020; Visconti, 2020; Al-Hadi ir kt., 2017).

Pagrindinės veiklos pinigų srautai rodo, kiek įmonės pagrindinė veikla (paslaugų teikimo, gamybinė ar prekybinė) gali sukurti pinigų srautų, neįtraukus investicinės ir finansinės ūkio subjekto veiklos. Pagrindinės veiklos pinigų srautai yra svarbiausias finansavimo šaltinis, leidžiantis toliau vykdyti įmonės veiklą, padengti prisiimtus finansinius įsipareigojimus, sumokėti dividendus akcininkams bei plėsti įmonės veiklą investuojant (5 VAS „Pinigų srautų ataskaita“, 2015). Gordon ir

kt. (2017) pabrėžia, kad pagrindinės veiklos pinigų srautai rodo, ar įmonė geba generuoti pinigų srautus vykdydama veiklą ir juos panaudojant tolimesniam investavimui bei plėtros finansavimui.

Investicinės veiklos pinigų srautai rodo pinigų ir pinigų ekvivalentų įplaukų ir išmokų sumas, per finansinį ataskaitinį laikotarpį susidariusias perkant ir perleidžiant investicijas (5 VAS „Pinigų srautų ataskaita“, 2015). Lewellen, Lewellen (2016) ir Bala (2017) teigimu, ūkio subjekto išlaidos, skirtos įsigyti kitam ilgalaikiam turtui, tokiam kaip kitų įmonių patentai, ir investavimas į kitus verslus bei gebėjimas generuoti uždarbį iš jų, vadinami investicinės veiklos pinigų srautais.

Finansinės veiklos pinigų srautai - veiklos, kurios pinigų įplaukos ir išmokos keičia ūkio vieneto įstatinį kapitalą ir ilgalaikes skolas subjekto struktūroje, pinigų srautai (Nangih ir kt., 2020). 5-ame VAS „Pinigų srautų ataskaita“ (2015) finansinės veiklos pinigų srautai apibrėžiami, kaip ataskaitinį laikotarpį įmonės naudoti išoriniai finansavimo šaltiniai. Türkössy (2013) teigimu, finansinės veiklos pinigų srautai yra siejami su įmonės finansavimu: obligacijų pardavimas ir apmokėjimas, akcijų išleidimas ir dividendų mokėjimas. Bala (2017) praplečia sampratą teigdamas, jog finansinės veiklos pinigų srautai parodo, kaip buvo finansuojamos įmonės pagrindinė ir investicinė veikla ir kokia jų dalis buvo finansuota iš išorės šaltinių skolinantis, ir kokia dalis finansuota jau turima įmonės nuosavybe.

Identifikavus mokslininkų pateiktą informaciją apie pinigų srautus, apibendrinant galima teigti, kad įmonės pinigų srautai yra ūkio subjekto apskaitoje užregistruotos pinigų įplaukos ir pinigų išmokos. Norint įvertinti įmonės pinigų srautus, visos pinigų įplaukos ir išmokos suskirstomos į pagrindinės, investicinės ir finansinės veiklos pinigų srautus.

1.2. Pinigų srautų ataskaitos sudarymo būdai

Pagal 1 VAS „Finansinė atskaitomybė“ (2015), pinigų srautų ataskaita yra viena iš finansinių ataskaitų rinkinio ataskaitų, kurią privalo rengti vidutinės ir didelės įmonės. Danilevičienė (2021) teigia, jog pinigų srautų ataskaita yra sudedamoji įmonės finansinės atskaitomybės dalis, parodanti ūkio subjekto piniginių lėšų judėjimą į įmonę ir iš jos. Barua ir Saha (2015) pažymi, kad duomenys, reikalingi parengti pinigų srautų ataskaitai, renkami iš įmonių finansinių ataskaitų.

Oral ir Cenk Akkaya (2015) teigia, jog pinigų srautų ataskaita yra naudojama finansiniam planavimui. Tai ataskaita, kurioje parodytas įmonės grynujų pinigų ištekliai ir jų panaudojimas per tam tikrą laikotarpį. Autorių manymu, pinigų srautų ataskaitos rengimo tikslas yra užkirsti kelią ūkio vieneto turto likvidumui. Barua ir Saha (2015) išskiria pinigų srautų ataskaitos pranašumą, kad ji suteikia informaciją, kuri leidžia vartotojui įvertinti grynojo turto pokyčius, jo finansinę struktūrą (likvidumą ir mokumą). Kartais įmonės, dėl apskaitoje taikomo kaupimo principo, gali uždirbti mažas pajamas, bet tik pinigų srautų ataskaita gali parodyti, kiek pinigų gaunama iš pardavimų bei kitų operacijų.

Vadovaujantis 5-uoju VAS „Pinigų srautų ataskaita“ (2015), pinigų srautų ataskaita gali būti rengiama dviem būdais: tiesioginiu arba netiesioginiu būdu. Ūkio subjektas gali pasirinkti, kuriuo būdu sudaryti ataskaitą. Mailibayeva ir kt. (2012), cituodami Krishnan ir Largay, pabrėžia, kad ataskaitos sudarymo būdas ypač svarbus nustatant pinigų srautus iš pagrindinės veiklos.

Aleknevičienė ir kt. (2012) teigia, kad pinigų srautų ataskaitą sudarant netiesioginiu būdu, pagrindinės veiklos pinigų srautai skaičiuojami, ataskaitinio laikotarpio grynąjį pelną (nuostolius) perskaičiuojant į ataskaitinio laikotarpio pinigų sumą, gautą arba išleistą pagrindinėje ūkio subjekto veikloje. Pagal 5 VAS „Pinigų srautų ataskaita“ (2015) nuostatas, rengiant pinigų srautų ataskaitą tiesioginiu būdu, pagrindinės veiklos pinigų srautai rodomi apibendrinant pinigų įplaukas ir išmokas, kurios užregistruotos per ataskaitinį laikotarpį. Nesvarbu, kurį ataskaitos parengimo būdą pasirenka ūkio vienetas, investicinės ir finansinės veiklos pinigų srautai pateikiami tik tiesioginiu būdu.

Apibendrinant galima teigti, kad pinigų srautų ataskaita yra viena iš svarbiausių finansinės atskaitomybės formų. Pagrindinis ataskaitos tikslas – atskleisti ūkio subjekto gautas įplaukas bei patirtas išmokas. Pinigų srautų ataskaita gali būti rengiama dviem būdais: tiesioginiu ir netiesioginiu. Ūkio vienetas pats nusprendžia, kurį būdą pasirinkti, nors dažnai rekomenduojamas tiesioginis ataskaitos rengimo būdas. Parengus pinigų srautų ataskaitą, svarbu jos duomenis išanalizuoti ir įvertinti.

1.3. Pinigų srautų analizė

Pinigų srautų ataskaitoje pateiktus duomenis įvertinti galima atliekant jų finansinę analizę. Jakštas ir Kazakevičius (2018) rekomenduoja piniginių srautų analizę ūkio subjektuose atlikti periodiškai, prognozuojant veiklą finansiniam laikotarpiui, ar siekiant kontroliuoti įmonės rezultatus. Mackevičius ir kt. (2011) pabrėžia, kad atliekant nuodugnią pinigų srautų analizę, ją atliekant nuosekliai, galima identifikuoti visiškai nenaudingas pinigų ir ekvivalentų įplaukas ir išmokas. Nustačius tokius pinigų srautus, autorių teigimu, vertėtų imtis priemonių, kuriomis identifikuotos pinigų sumos būtų panaudojamos tikslingiau, vertingiau, geresniems įmonės rezultatams pasiekti.

Dėl nuolat kintančio pinigų kiekio, Mackevičius ir kt. (2011) siūlo atlikti dinamikos analizę. Ja galima identifikuoti pinigų srautų kitimo tendencijas per analizuojamą laikotarpį (Mackevičius ir Valakauskas, 2012).

Atlikti vien dinamikos analizę nepakanka, norint įvertinti ūkio subjekto pinigų srautus. Mackevičius (2010) akcentuoja santykinų rodiklių svarbą. Adhikari (2021) manymu, pinigų srautų ataskaitos santykinų rodiklių analizė nėra tokia populiari, kaip kitų finansinių ataskaitų (balanso ir pelno (nuostolių) ataskaitos). Mackevičius ir kt. (2011) pažymi, jog nuo pinigų srautų dydžio, jų aktyvumo bei reguliarumo priklauso įmonės pelningumas ir mokumas. Adhikari (2021), cituodami Mills ir Yamamura, teigia, kad pinigų srautų santykiniai rodikliai vertina ūkio subjekto likvidumą.

Pinigų srautų santykiniai rodikliai, susiję su pelningumu (1 lentelė), parodo, kiek grynujų pinigų srautų iš pagrindinės veiklos tenkam vienam pardavimo pajamų, turto ar nuosavo kapitalo eurui.

1 lentelė

Santykiniai pinigų srautų rodikliai, susiję su įmonės pelningumu

Rodiklis	Formulė
Grynojo pinigų srauto grąža iš pardavimo	Grynasis pagrindinės veiklos pinigų srautas / Pardavimo pajamos
Grynojo pinigų srauto grąža iš turto	Grynasis pagrindinės veiklos pinigų srautas / Turtas
Grynojo pinigų srauto grąža iš nuosavo kapitalo	Grynasis pagrindinės veiklos pinigų srautas / Nuosavas kapitalas

Šaltinis: sudaryta autorės pagal Mackevičių ir kt. (2011); Miliauskę ir Paliulytę (2013); Adhikari, (2021)

Mackevičius ir kt. (2011) akcentuoja, jog norint įvertinti ūkio subjekto gebėjimą valdyti kintančius pinigų srautus įmonėje, reikia remtis ir pinigų srautų santykiniais rodikliais, kurie yra susiję su ūkio vieneto mokumu (2 lentelė). Jie padeda įvertinti, ar įmonė yra pajėgi padengti savo įsipareigojimus.

2 lentelė

Santykiniai pinigų srautų rodikliai, susiję su įmonės mokumu

Rodiklis	Formulė
Trumpalaikių įsipareigojimų apmokėjimo pinigais koeficientas	Grynasis pagrindinės veiklos pinigų srautas / Trumpalaikiai įsipareigojimai
Ilgalaikių įsipareigojimų apmokėjimo pinigais koeficientas	Grynasis pagrindinės veiklos pinigų srautas / Ilgalaikiai įsipareigojimai
Visų įsipareigojimų apmokėjimo pinigais koeficientas	Grynasis pagrindinės veiklos pinigų srautas / Visi įsipareigojimai

Šaltinis: sudaryta autorės pagal Mackevičių ir kt. (2011); Miliauskę ir Paliulytę (2013); Giriūną ir kt. (2014)

Miliasukė ir Paliutytė (2013) teigia, kuo didesnė įsipareigojimų apmokėjimo pinigais rodiklio reikšmė, tuo įmonės finansinės padėtis geresnė. Priešingu atveju, įmonei yra būtina pritraukti papildomų lėšų, turimiems įsipareigojimams padengti, iš investicinės ir finansinės įmonės veiklos.

Ne mažiau svarbu yra įvertinti ir pinigų apyvartos ciklo trukmę bei pinigų apyvartumą (3 lentelė).

3 lentelė

Kiti santykiniai pinigų srautų rodikliai

Rodiklis	Formulė
Pinigų apyvartos ciklo trukmė	(Vidutinis pinigų likutis per laikotarpį x Laikotarpis) / Pinigų apyvarta per laikotarpį
Pinigų apyvartumas	Laikotarpio dienų skaičius / Pinigų apyvartos ciklo trukmė (dienomis)

Šaltinis: sudaryta autorės pagal Mackevičių ir kt. (2011); Giriūnas ir kt. (2014); Adhikari, (2021)

Pagal Mackevičių ir kt. (2011), pinigų apyvartumo ciklo trukmė įvertina, per kiek laiko (dienų) nuo pinigų gavimo jie yra panaudojami. Jei šis laikotarpis per trumpas, tuomet ūkio subjektas gali pritrūkti lėšų atsiskaitymams. Jei apyvartos ciklas per ilgas, tai prarandamos lėšos, kurių perteklius

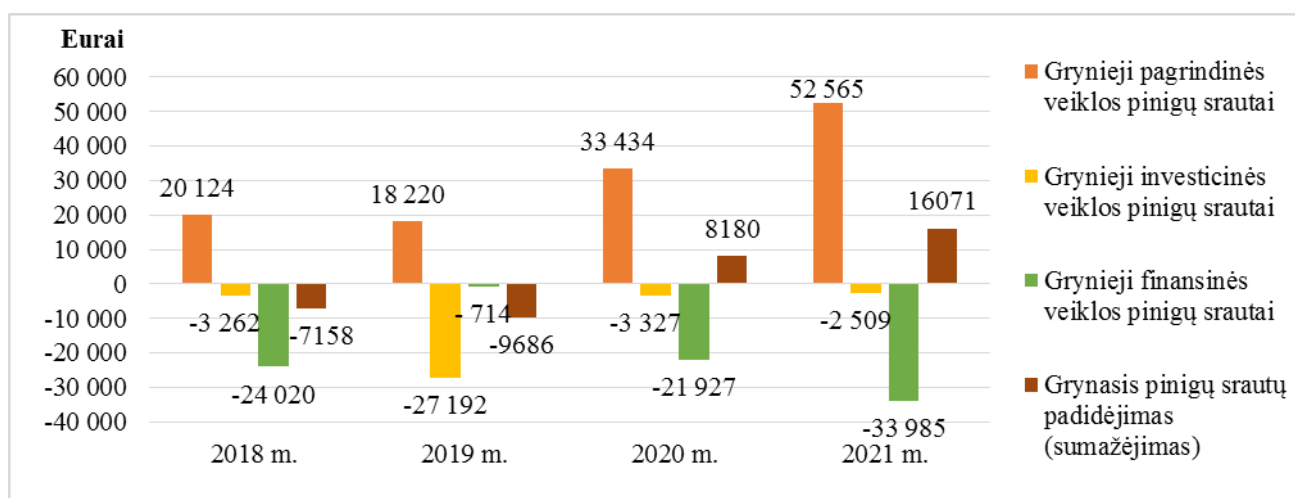
galėjo būti investuotas. Glaudžiai su pinigų apyvartos ciklo trukme yra susijęs pinigų apyvartumas. Kuo trumpesnis pinigų apyvartos ciklas, tuo pinigų apyvartumas yra didesnis. Kuo įmonės pinigų apyvartumas yra didesnis, tuo mažiau piniginių lėšų reikia laikyti įmonėje.

Išnagrinėjus mokslinės literatūros šaltinius galima teigti, kad juose siūloma analizuoti santykinius pinigų srautų rodiklius, susijusius su įmonės pelningumu ir mokumu. Tinkamai išanalizavus ir įvertinus apskaičiuotus santykinius pinigų srautų rodiklius, įmonės gali patobulinti bei kontroliuoti įmonėje cirkuliuojančius pinigų srautus.

2. BUHALTERINĖS APSKAITOS PASLAUGŲ ĮMONĖS PINIGŲ SRAUTŲ ANALIZĖS REZULTATAI

Tyrimo tikslui pasiekti, buvo sudarytos buhalterinės apskaitos paslaugų įmonės 2018 m. – 2021 m. pinigų srautų ataskaitos tiesioginiu būdu.

Atliekant pinigų srautų analizę svarbu žinoti, kaip per analizuojamą laikotarpį kito analizuojamos įmonės pinigų srautai, kuri veikla ir dėl kokių priežasčių generavo daugiau ar mažiau pinigų įplaukų bei išmokų. 1 paveiksle matyti, kad grynieji pinigų srautai 2018 m. – 2021 m. įmonėje buvo dinamiški.

1 pav. Buhalterinės apskaitos paslaugų įmonės pinigų srautų dinamika 2018 – 2022 m.

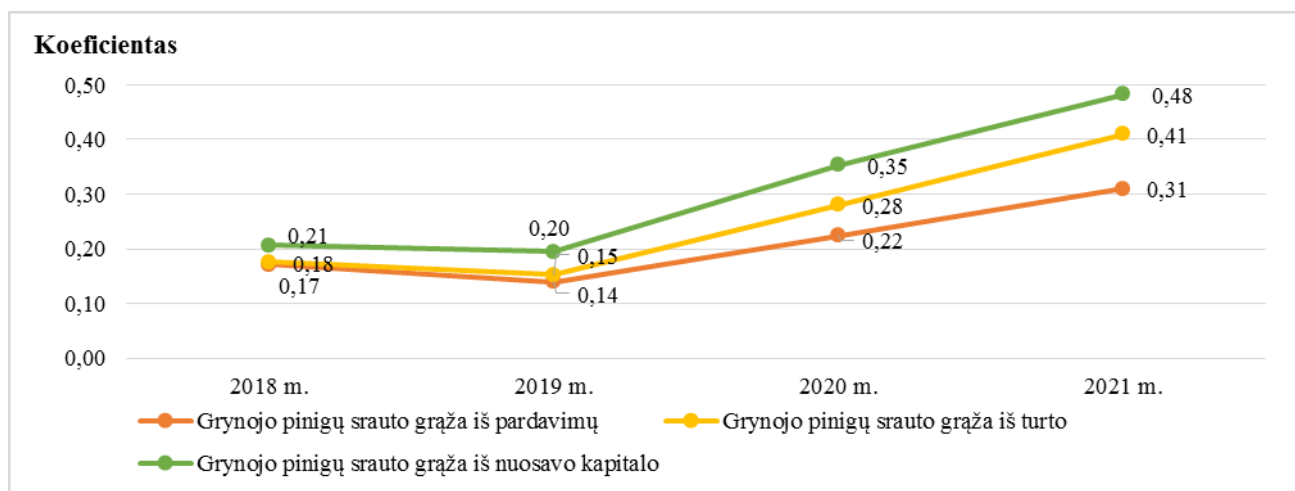
2018 m. grynasis pinigų srautas buvo neigiamas (-7 158 Eur), dėl didelių finansinės veiklos išmokų (išmokėtų dividendų akcininkams, grąžintos paskolos dalies, bei sumokėtų palūkanų. 2019 m. neigiamas grynasis pinigų srautas dar labiau padidėjo, nes buvo išleisti pinigai ilgalaikiam turtui įsigyti. 2020 m. grynasis pinigų srautas jau buvo teigiamas. Šį pasikeitimą lėmė išaugę pinigų srautai iš pagrindinės veiklos, padidėjus įplaukoms iš klientų bei sumažėjus pagrindinės veiklos pinigų išmokoms. 2021 metasi grynieji pinigų srautai padidėjo iki 16 071 Eur, nes toliau augant įplaukoms iš klientų, padidėjo pagrindinės veiklos pinigų srautai ir sumažėjo investicinės veiklos pinigų išmokos, sumažėjus investicijoms į ilgalaikį turtą. Nors finansinės veiklos išmokos, lyginant su 2020 m.,

padidėjo dėl 50 proc. padidėjusių išmokėtų dividendų ir 1,03 karto padidėjusios grąžintos paskolos sumos.

Tolesnei buhalterinės paslaugų įmonės pinigų srautų analizei apskaičiuoti santykiniai rodikliai. Analizė pradedama nuo santykinų rodiklių, susiję su analizuojamos įmonės pelningumu (2 paveikslas).

Grynojo pinigų srauto grąžą iš pardavimo 2018 m. rodo, kad vienam pardavimo eurui teko 17 centų grynojo pinigų srauto iš pagrindinės įmonės veiklos. 2019 m. rodiklis sumažėjo 0,03 punkto dėl grynujų pagrindinės veiklos pinigų srautų sumažėjimo, kurį lėmė padidėjusios pinigų išmokos už prekes ir paslaugas tiekėjams. Nuo 2020 m. grynojo pinigų srauto grąža iš pardavimo didėjo, augant pardavimo pajamoms. 2021 m. gryniesi pagrindinės veiklos pinigų srautai padidėjo dėl apmokėtų pirkėjų skolų.

Analizuojamu laikotarpiu grynojo pinigų srauto grąža iš turto augo, išskyrus 2019 m., kai rodiklis sumažėjo, sumažėjus gryniesiems pagrindinės veiklos pinigų srautams bei įsigijus naujo ilgalaikio turto. Nuo 2020 m. rodiklio didėjimą lėmė didėjantys gryniesi pagrindinės veiklos pinigų srautai dėl sumažėjusių pirkėjų skolų, bei sumažėjęs įmonės turtas dėl ilgalaikio turto nusidėvėjimo, amortizacijos.

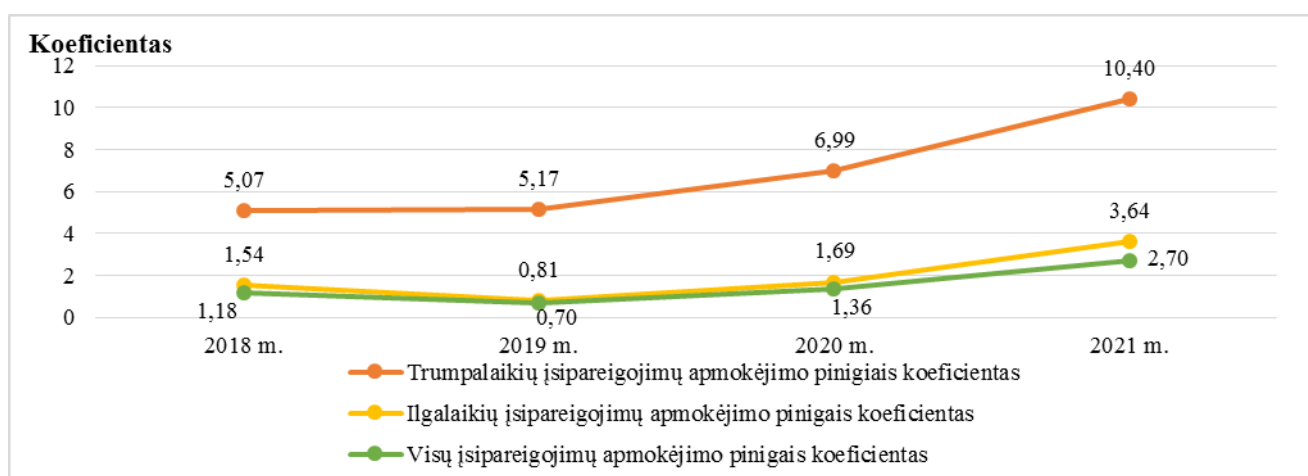
2 pav. Buhalterinės apskaitos paslaugų įmonės pinigų srautų santykinų rodiklių, susijusių su įmonės pelningumu, dinamika 2018 – 2021 m.

Grynojo pinigų srauto grąžos iš nuosavo kapitalo kaita susijusi su nuosavo kapitalo vertės kaita. Nors grynasis pelnas analizuojamu laikotarpiu didėjo, tačiau dėl kasmet išmokamų dividendų, nuosavas kapitalas įmonėje didėjo ne taip sparčiai, kaip didėjo įmonės pagrindinės veiklos pinigų srautai. Tai ir lėmė grynojo pinigų srauto grąžos iš nuosavo kapitalo padidėjimą nuo 0,21 iki 0,48 Eur.

Analizuojant pinigų srautų santykinius rodiklius, susijusius su įmonės mokumu, galima įvertinti, ar buhalterinės apskaitos paslaugų įmonė yra pajėgi vykdyti prisiimtus įsipareigojimus (3 pav.). Trumpalaikių įsipareigojimų apmokėjimo pinigais koeficientas analizuojamu laikotarpiu augo ir 2021 m. Siekė daugiau nei 10. Tai reiškia, jog įmonė visą laikotarpį lengvai galėjo savo prisiimtus

trumpalaikius įsipareigojimus padengti sugeneruotais pinigais iš pagrindinės įmonės veiklos. Koeficiento didėjimą lėmė grynųjų pagrindinės veiklos pinigų srautų spartesnis augimas, nei trumpalaikių įsipareigojimų.

Ilgalaikių įsipareigojimų apmokėjimo pinigais koeficientas buvo dinamiškas. 2018 m. Daugiau kaip 1,5 karto įmonė galėjo savo skolas lizingo įmonėms padengti lėšomis iš pagrindinės įmonės veiklos. 2019 m. Koeficientas sumažėjo iki 0,81. Tai lėmė 65 proc. Sumažėję pagrindinės veiklos pinigų srautai bei 72 proc. Išaugę įsipareigojimai lizingo įmonėms už įsigytą ilgalaikį turtą. 2021 m. Koeficientas buvo didžiausias analizuojamu laikotarpiu. Jo padidėjimą lėmė 1,12 karto padidėję pagrindinės veiklos pinigų srautai bei 27 proc. Sumažėjusi ilgalaikė skola lizingo įmonėms, lyginant su 2020 m.

3 pav. Buhalterinės apskaitos paslaugų įmonės pinigų srautų santykinų rodiklių, susijusių su įmonės mokumu, dinamika 2018 – 2021 m.

Visų įsipareigojimų apmokėjimo pinigais koeficientas per analizuojamą laikotarpį kito panašiai, kaip ilgalaikių įsipareigojimų apmokėjimo pinigais koeficientas, nes ilgalaikiai įsipareigojimai sudarė nuo 77 proc. iki 94,5 proc. visų įsipareigojimų. 2021 m. koeficientas siekė 2,7. Tai reiškia, jog visi įsipareigojimai beveik 3 kartus buvo padengti pagrindinės įmonės veiklos sugeneruotais pinigų srautais. Tai rodo, kad įmonė neturėjo mokumo problemų.

Analizuojant buhalterinės apskaitos paslaugų įmonės pinigų srautus, nustatyta pinigų apyvartos ciklo trukmė ir pinigų apyvartumas (4 lentelė), kuriuos įvertinus, galima tobulinti ir efektyviau kontroliuoti pinigų disponavimą įmonės viduje ir už jos ribų.

4 lentelė

Buhalterinės apskaitos paslaugų įmonės pinigų apyvartos ciklo trukmės ir pinigų apyvartumo rodiklių dinamika 2018 – 2022 m.

Rodikliai	2018 m.	2019 m.	2020 m.	2021 m.
Pinigų apyvartos ciklo trukmė	170,50	68,27	46,15	75,72
Pinigų apyvartumas	2,11	5,27	7,80	4,75

Pinigų apyvartos ciklo trukmė bei pinigų apyvartumas per analizuojamą laikotarpį kito netolygiai, kadangi kito ir pardavimo pajamos, ir pinigų likučio vertė. Pinigų apyvartos ciklo trukmė rodo, kad 2021 m. įmonė, gavusi pinigų, juos išleisdavo per 76 dienas. Pinigų apyvartumo ciklo trukmei mažėjant, pinigų apyvartumas augo iki 2020 m. 2021 m. apyvartumas sumažėjo ir tai rodo, jog įmonė kaupia pinigus sąskaitoje, todėl jų nepritrūks. Bet didelė neinvestuotų pinigų suma mažina jų grąžą.

Apibendrinant galima teigti, jog įmonėje kasmet, išskyrus 2019 m., gryniesi pagrindinės veiklos pinigų srautai didėjo. Santykiniai pinigų srautų rodikliai, susiję su pelningumu, nėra aukšti, bet nuo 2020 m. kasmet didėjo. Rodikliai, susiję su mokumu, rodo, kad visą analizuojamą laikotarpį įmonė buvo pajėgi vykdyti savo įsipareigojimus, grynaisiais pagrindinės veiklos pinigų srautais įmonė galėjo padengti savo įsipareigojimus. Todėl pinigų apyvartumas nebuvo labai didelis, nes įmonė kaupia pinigus.

IŠVADOS

1. Atlikus mokslinės literatūros analizę, galima teigti, kad pinigų srautų ataskaitomis galima nustatyti, kiek įplaukų įmonė gavo ir kur turėtus pinigus išleido. Pinigų srautų analizė padeda juos įvertinti ir kontroliuoti.

2. Išanalizavus buhalterinės apskaitos paslaugų įmonės pinigų srautų dinamiką, galima teigti, jog visu analizuojamu laikotarpiu buvo generuoti teigiami pagrindinės veiklos pinigų srautai, tačiau 2018 m. – 2019 m. buvo grynojo pinigų srauto sumažėjimas dėl įsigyto ilgalaikio turto, priimtų įsipareigojimų bei išmokamų dividendų. Nuo 2020 m. tiek pagrindinės veiklos pinigų srautai, tiek gryniesi pinigų srautai kasmet didėjo.

3. Apibendrinant analizuojamos įmonės pinigų srautų santykinį rodiklių analizę, galima teigti, jog santykiniai rodikliai, susiję su pelningumu ir mokumu, 2019 m. sumažėjo dėl pagrindinės veiklos pinigų srautų sumažėjimo, o nuo 2020 m. didėjo. Pinigų srautų pelningumas nėra aukštas. Visu analizuojamu laikotarpiu įmonė buvo pajėgi vykdyti savo įsipareigojimus. Grynujų pagrindinės veiklos pinigų srautų įmonė turėjo ir galėjo padengti savus įsipareigojimus, galėjo apmokėti palūkanas bei padengti išlaidas pardavimams vykdyti. 2021 m. sumažėjęs pinigų apyvartumas rodo, kad įmonė laiko sąskaitoje vis daugiau pinigų.

SUMMARY

The cash flows of the accounting services company in 2018 - 2021 were analyzed, the analysis of dynamics and relative indicators were performed. The results of the dynamic analysis showed that positive cash flows from operating activities were generated over 4 years. The analysis of the relative cash flow indicators showed that the indicators were not assessed very badly. The company can cover all its liabilities. The duration of the money circulation cycle shows that in 2021 company spent more

than 76 days after receiving the money. Company is accumulating money in the account so there shouldn't be shortage of it.

Keywords: cash flow, dynamic row analysis, ratio analysis.

LITERATŪRA

1. Adhikari, N. R., (2021). Cash Flow Ratios for Evaluating Performance in Nepalese Commercial Banks. *Journal of Balkumari College*, Vol. 10 No. 1, p. 48-52.
2. Aleknevičienė, V., Stončiuvienė, N., Zinkevičienė D. (2012). Daugiafunkcinio žemės ūkio pinigų srautai ir jų poveikis organizacijos vertei. *Apskaitos ir finansų mokslas ir studijos : problemos ir perspektyvos. Nr. 1 (8), p. 13-20. ISSN 2029-1175.*
3. Al-Hadi A., Monzur H. M., Richardson G., Taylor G. (2017). Does a Firm's Life Cycle Explain Its Propensity to Engage in Corporate Tax Avoidance? *European Accounting Review*, 26:3, 469-501.
4. Audito ir apskaitos tarnyba. (2015). *1-asis verslo apskaitos standartas „Finansinė atskaitomybė“*. [interaktyvus]. [žiūrėta 2022-03-06]. Prieiga per internetą: <http://www.avnt.lt/assets/Apskaita/VAS-2020/1-VAS.pdf>
5. Audito ir apskaitos tarnyba. (2015). *5-asis verslo apskaitos standartas „Pinigų srautų ataskaita“*. [interaktyvus]. [žiūrėta 2022-02-16]. Prieiga per internetą: <http://www.avnt.lt/assets/Apskaita/VAS-2020/5-VAS.pdf>
6. Audito ir apskaitos tarnyba. (2015). *5-ojo verslo apskaitos standarto „Pinigų srautų ataskaita“ metodinės rekomendacijos*. [interaktyvus]. [žiūrėta 2022-03-13]. Prieiga per internetą: <http://www.avnt.lt/assets/Veiklos-sritys/Apskaita/VAS/Metodines-rekomendacijos/5VASMRpagal5redakcijanuo-20160101-25-26-psl..pdf>
7. Bala S. A. (2017). The Relationship between Cash Flows and Stock Returns: An Empirical Study of Financial Investment Banks on the Khartoum Stock of Exchange. *Applied Finance and Accounting* Vol. 3, No. 2, ISSN 2374-2410 E-ISSN 2374-2429.
8. Bartkauskaitė, I., Stankevičienė, J., Miečinskienė, A. (2016). Įmonės finansinis likvidumas kaip priemonė įmonės vertei didinti. *Mokslas - Lietuvos ateitis. T. 8, Nr. 2, p. 192-199.*
9. Barua, S., Saha A. K., (2015). Traditional Ratios vs. Cash Flow based Ratios: Which One is Better Performance Indicator? *Advances in Economics and Business* 3(6): 232-251.
10. Bhandari, S., Adams, M. (2017). On the Definition, Measurement, and Use of the Free Cash Flow Concept in Financial Reporting and Analysis: A Review and Recommendations. *Journal of Accounting & Finance. Vol. 17, 11-19.*
11. Bhandari, S., Iyer, R. (2013). Predicting Business Failure Using Cash Flow Statement Based Measures. *Managerial Finance*, 667-676.
12. Danilevičienė, I. (2021). *Valdymo apskaita*. Vilnius: Vilniaus Gedimino technikos universitetas.

13. Deveikis, G. (2021). Pinigų srautų ataskaita suteikia informacijos, kurios nėra jokioje kitoje ataskaitoje. *Buhalterija: apskaitos ir mokesčių apžvalga*. Nr. 20 (818), p. 5-7.
14. Giriūnas L., Valkauskas R., Mackevičius J. (2014). *Finansinė analizė*. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.
15. Gordon, E., Henry, E., Jorgensen, B. ir Linthicum, Ch. (2017). Flexibility in cash flow classification under IFRS: determinants and consequences. *Review of Accounting Studies*, No. 22 (2), 839-872.
16. Hui, KW., Nelson KK., Yeung PE. 2016. On the persistence and pricing of industry-wide and firm-specific earnings, cash flows, and accruals. *Journal of Accounting and Economics Volume 61, Issue 1, Pages 185-202*.
17. Jakštas, E., Kazakevičius, A. (2018). *Verslo įmonių finansinių ataskaitų analizė*. Kauno kolegija vadybos ir ekonomikos fakultetas. Kauno kolegijos Reklamos ir medijų centras.
18. Lewellen, J., Lewellen K. (2016). Investment and Cash Flow: *New Evidence*. *Journal of financial and quantitative analysis Vol. 51, No. 4, pp. 1135–1164*.
19. Mackevičius, J., Poškaitė D., Villis L. (2011). *Finansinė analizė*. Vilnius: Mykolo Romerio universitetas.
20. Mackevičius, J. (2010). Integruota įmonių bankrotų prognozavimo metodika. *Verslo ir teisės aktualijos*. Nr. 5, p. 123-138.
21. Mackevičius, J. Giriūnas, L. ir Valkauskas R. (2014). *Finansinė analizė*. Vilnius: VU.
22. Mackevičius, J., Valkauskas, R. (2012). Atsargų kompleksinės analizės metodika. *Apskaitos ir finansų mokslas ir studijos : problemos ir perspektyvos*, Nr. 1 (8), 148-153.
23. Mailibayeva, Z.D; Makarov, R.R.; Orazalin, N.S. (2012). Financial Reporting Practices in Emerging Economy: Determinants of Cash Flow Reporting Methods in Kazakhstan. *Journal of International Business and Economics*, Vol. 12, No. 2.
24. Nangih, E., Ofor, T., Ven, O. (2020). Cash Flow Management and Financial Performance of Quoted Oil and Gas Firms in Nigeria. *Journal of Accounting and Financial Management Vol 6. No. 4*.
25. Nwanyanwu L. A. (2015). Cash flow and Organizational performance in Nigeria: Hospitality and Print media industries perspectives. *European Journal of Business, Economics and Accountancy Vol. 3, No. 3*.
26. Ofoegbn G. N., Okoro E. C. (2020). Effect of cash flow on performance of listed deposit money banks in Nigeria. *Unizik journal of business 3(2) 2020*.
27. Oral, C., Cenk Akkaya G. (2015). Cash Flow at Risk: A Tool for Financial Planning. *Procedia Economics and Finance 23, p.262 – 266*.

28. Türkösy, A. (2013). The rules for the cash flow statement in the international financial reporting standard. *Analecta Technica Szegedinensia* Vol 7 No. 1-2. DOI: <https://doi.org/10.14232/analecta.2013.1-2.71-73>
29. Visconti R. M. (2020). Cash flow forecasting of debt-free startups. *Università Cattolica del Sacro Cuore, Milan, Italy*.